

**KEPEMIMPINAN PENGAJARAN PENGETUA SEKOLAH
MENENGAH AGAMA TERHADAP PENCAPAIAN PRESTASI
AKADEMIK PELAJAR**

Projek Sarjana Ini Diserahkan Kepada Jabatan Hal Ehwal Akademik Untuk
Memenuhi Sebahagian Daripada Keperluan
Ijazah Sarjana Sains (Pengurusan Pendidikan)
Universiti Utara Malaysia

Oleh

ISHAK BIN OTHMAN

© Hakcipta terpelihara
ISHAK BIN OTHMAN. 2003

**Unit Pengajian Siswazah
Jabatan Hal Ehwal Akademik
(Graduate Studies Unit)
Academic Affairs Department
Universiti Utara Malaysia**

PERAKUAN KERJA KERTAS PROJEK
(Certification of Project Paper)

Saya, yang bertandatangan, memperakukan bahawa
(I, the undersigned, certify that)

ISHAK BIN OTHMAN

calon untuk Ijazah _____ Sarjana Sains (Pengurusan Pendidikan)
(candidate for the degree of)

telah mengemukakan kertas projek yang bertajuk
(has presented his/her project paper of the following title)

KEPEMIMPINAN PENGAJARAN PENGETUA SEKOLAH MENENGAH AGAMA TERHADAP

PENCAPAIAN PRESTASI AKADEMIK PELAJAR

seperti yang tercatat di muka surat tajuk dan kulit kertas projek
(as it appears on the title page and front cover of project paper)

bahawa kertas projek tersebut boleh diterima dari segi bentuk serta kandungan dan meliputi bidang ilmu dengan memuaskan.
(that the project paper acceptable in form and content and that a satisfactory knowledge of the field is covered by the project paper).

Nama Penyelia : Tuan Haji Mohd Ismail Bin Othman
(Name of Supervisor)

Tandatangan : _____
(Signature)

Tarikh : _____
(Date)

21/12/03

KEBENARAN MENGGUNA

Dalam menyerahkan kertas projek sarjana ini, sebagai sebahagian dari keperluan penganugerahan Ijazah Sarjana dari Universiti Utara Malaysia, saya bersetuju membenarkan pihak Perpustakaan Universiti Utara Malaysia mempamerkan kertas projek ini bagi sebarang tujuan rujukan dan penyelidikan. Saya juga bersetuju bahawa sebarang perbuatan berbentuk menyalin atau fotokopi kertas projek ini, sama ada secara keseluruhan atau sebahagian, bagi tujuan-tujuan penyelidikan hendaklah mendapat persetujuan dari Penyelia kertas projek ini, ataupun dalam keadaan ketiadaan penyelia, kebenaran perlu diperolehi dari Dekan Pembangunan Akademik. Dalam pada itu sebarang bentuk penyalinan, penerbitan dan penggunaan kertas projek ini sama ada secara keseluruhan dan sebahagian daripadanya bagi tujuan pemerolehan kewangan tidak dibenarkan selagi tidak mendapat kebenaran bertulis daripada saya. Haruslah diketahui bahawa pengiktirafan perlu diberikan kepada saya dan kepada Universiti Utara Malaysia bagi sebarang rujukan terhadap bahan-bahan yang terdapat dalam kertas projek ini

Permohonan untuk menyalin atau sebarang kegunaan kertas projek ini, sama ada secara keseluruhan atau sebahagian daripadanya hendaklah dialamatkan kepada:

Dekan Pembangunan Akademik
Universiti Utara Malaysia
06010 Sintok
Kedah Darul Aman

ABSTRAK

Kajian ini dilakukan untuk melihat kepemimpinan pengajaran pengetua sekolah dan hubungannya dengan pencapaian prestasi akademik pelajar. Data dikumpulkan daripada guru-guru yang berkhidmat di sekolah menengah agama yang dipilih secara rawak. Tiga belas buah sekolah menengah agama yang melibatkan seramai 250 orang bagi menjawab lima instrumen pengukuran berkaitan tingkah laku pengetua iaitu menetapkan matlamat sekolah, penyeliaan dan pencerapan pengajaran dan pembelajaran, kawalan bahan sumber pengajaran, penggalakan penggunaan pusat sumber dan pembangunan sumber manusia. Data tentang ciri demografik responden juga dikumpulkan. Hanya 230 (92%) borang soal selidik yang telah dikembalikan. Analisis korelasi Spearman digunakan bagi menguji enam hipotesis nul yang menyatakan tiada hubungan antara: (i) pengaruh kepemimpinan pengajaran pengetua dalam amalan penetapan matlamat sekolah, (ii) pengaruh kepemimpinan pengajaran pengetua dalam amalan penyeliaan dan pencerapan pengajaran guru dalam bilik darjah, (iii) pengaruh kepemimpinan pengajaran pengetua dalam amalan menguruskan penggunaan bahan sumber pengajaran, (iv) pengaruh kepemimpinan pengajaran pengetua dalam amalan penggunaan bahan sumber pengajaran, (v) pengaruh kepemimpinan pengajaran pengetua dalam amalan pengurusan sumber manusia, (vi) pengaruh kepemimpinan pengajaran pengetua dan pencapaian prestasi akademik pelajar dengan faktor demografi responden. Hasil kajian telah mendapati bahawa terdapat perbezaan yang signifikan dalam pengaruh kepemimpinan pengajaran pengetua dalam amalan penetapan matlamat sekolah, pengaruh kepemimpinan pengajaran pengetua dalam amalan penyeliaan dan pencerapan pengajaran guru dalam bilik darjah, pengaruh kepemimpinan pengajaran pengetua dalam amalan menguruskan penggunaan bahan sumber pengajaran, pengaruh kepemimpinan pengajaran pengetua dalam amalan penggunaan bahan sumber pengajaran, dan pengaruh kepemimpinan pengajaran pengetua dalam amalan pengurusan sumber manusia. Hasil kajian juga mendapati bahawa terdapat hubungan yang signifikan antara pengaruh kepemimpinan pengajaran pengetua dengan jawatan dan tempoh perkhidmatan responden.

ABSTRACT

This research is carried out to analyse the connection between the leadership of school principal and the academic performance of students. Data is collected from secondary schools which involved 250 people in answering 5 evaluation instruments regarding principal's behaviour. The behavioural patterns are about how principals set the schools' target @ objective, supervision of the teaching and learning process, encouragement in using the resource center, and human resource development. Data on the respondents' demography is also collected. Only 230 (92%) questionnaires were returned to the researcher. Spearman correlation analysis was used to test 6 null hypotheses which indicate that there is no correlation between (i) the influence of principal's leadership in setting the school's targets @ objectives. (ii) the influence of principal's leadership in supervising and evaluating teachers in classrooms. (iii) the influence of principal in managing the use of teaching materials. (iv) the influence of principal in using teaching material. (v) the influence of principal in managing human resource. (vi) the influence of principal's leadership and students' academic performance with the respondents' demographic factor. The research also revealed that there is a significant difference in the influence of principal's leadership in setting the school's objective, the influence of principal's leadership in supervising and evaluating teachers in classrooms, the influence of principal's leadership in managing teaching materials, the influence of principal's leadership in managing human resource. The research also shows that there is a significant relationship between the principal's leadership and the respondents' job and duration of service.

PENGHARGAAN

Bersyukur ke hadrat Allah S.W.T kerana kertas projek kajiselidik ini dapat disiapkan.

Pertama sekali saya mengucapkan setinggi penghargaan kepada penyelia saya, Tuan Haji Mohd Ismail bin Othman yang telah memberi bimbingan dan tunjuk ajar serta sanggup bersabar dengan kesulitan saya disebabkan kesuntukan masa untuk menyiapkan kertas projek ini.

Seterusnya saya mengucapkan terima kasih kepada Dekan Pembangunan Akademik, Dekan Sekolah Siswazah, pensyarah-pensyarah yang mengajar kumpulan “Pengurusan Pendidikan” sesi 2001/2002 serta rakan kumpulan terutamanya En. Jaafar Aziz, En. Mohd Nor’ain Awang dan En. Mazli Hasril Hasarudin, begitu juga kepada mentor saya Tuan Syed Razali bin Said Akil yang banyak membantu saya dalam kerja-kerja soal selidik serta memberi semangat kepada saya sehingga kerja projek ini menjadi kenyataan.

Ucapan penghargaan dan terima kasih tidak terhingga dituju kepada isteri saya Norsilawaniyah bt Jamaludin yang banyak berkorban di samping sentiasa mendorong saya supaya terus berjuang, begitu juga anak-anak saya Safwat, Iman, dan Nawal serta ibu dan bapa saya serta ibu dan bapa mertua saya serta ahli keluarga lain yang sentiasa merestui saya dan sanggup berkorban masa dan tenaga untuk melihat kejayaan saya.

Kepada semua, sesungguhnya saya berasa amat terhutang budi, semoga semuanya berbahagia dan mendapat perlindungan Allah di dunia dan di akhirat.

Jazakumullahu Khoiran Kathira.

Ishak bin Othman (82318)

Sekolah Siswazah

Universiti Utara Malaysia

31 Oktober 2003

KANDUNGAN

Isi Kandungan	Muka Surat
KEBENARAN MENGGUNA.....	i
ABSTRAK.....	ii
ABSTRACT.....	iii
PENGHARGAAN.....	iv
KANDUNGAN.....	v
DAFTAR JADUAL.....	viii
DAFTAR RAJAH.....	x
DAFTAR LAMPIRAN.....	xi
 PENDAHULUAN.....	 1
1.1 Pengenalan.....	1
1.2 Latar belakang kajian.....	2
1.3 Pernyataan Masalah.....	5
1.4 Objektif Kajian.....	12
1.4.1 Objektif Am.....	12
1.4.2 Objektif Khusus.....	12
1.5 Hipotesis Kajian.....	13
1.6 Kepentingan Kajian.....	14
1.7 Batasan Kajian.....	16
1.8 Kesimpulan.....	16
 SOROTAN LITERATUR.....	 17
2.1 Pengenalan.....	17
2.2 Teori Berkaitan dengan Kepemimpinan Pengajaran.....	17
2.2.1 Model Teori Kepemimpinan Pengajaran.....	17
2.2.2 Model Teori Kepemimpinan pengajaran Dwyer.....	21
2.2.3 Kajian Dalam Negara.....	23
2.3 Kesimpulan	25

METODOLOGI KAJIAN.....	26
3.1 Pengenalan.....	26
3.2 Kerangka Konseptual Kajian.....	26
3.3 Definisi Operasional.....	32
3.3.1 Pengetua.....	32
3.3.2 Kepemimpinan.....	33
3.3.3 Kepemimpinan pengajaran.....	33
3.3.4 Sekolah menengah.....	33
3.3.5 Sekolah menengah agama.....	34
3.3.6 Pencapaian akademik.....	34
3.4 Populasi Kajian.....	35
3.5 Sampel kajian.....	37
3.6 Tatacara Pengumpulan data.....	39
3.7 Instrumen kajian.....	40
3.8 Kajian rintis.....	42
3.9 Penganalisan Data	43
3.10 Kesimpulan.....	44
ANALISIS DATA DAN PENEMUAN KAJIAN.....	45
4.1 Pendahuluan.....	45
4.2 Ciri-ciri Demografi Sampel Kajian.....	45
4.3 Analisis Kepemimpinan Pengajaran Pengetua Tentang Menetapkan dan Menjelaskan Matlamat Sekolah.	47
4.4 Analisis Bagaimana Pengetua Menyelia dan Mencerap Pengajaran Guru Di Dalam Bilik Darjah.....	48
4.5 Analisis Bagaimana Pengetua Menguruskan Penggunaan Bahan Sumber Pengajaran.	49

Sumber Pengajaran.	
4.6 Analisis Bagaimana Pengetua Menggalakkan Penggunaan Pusat Sumber Sekolah.....	50
4.7 Analisis Bagaimana Pengetua Menguruskan Pembangunan Pusat Sumber Manusia.....	51
4.8 Pengujian Hipotesis Kajian.....	52
PERBINCANGAN, KESIMPULAN DAN CADANGAN.....	68
5.1 Ringkasan Kajian.....	74
5.2 Perbincangan Hasil Kajian.....	
5.2.1 Ciri-ciri Persepsi Kepemimpinan Pengajaran Pengetua Tentang Menetap dan Menjelaskan Matlamat Sekolah.	74
5.2.2 Ciri-ciri Persepsi Bagaimana Pengetua Menyelia dan Mencerap Pengajaran Guru Di Dalam Bilik Darjah.	75
5.2.3 Ciri-ciri Persepsi Pihak Pengetua Menguruskan Penggunaan Bahan Sumber Pengajaran.....	75
5.2.4 Ciri-ciri Persepsi Bagaimana Pengetua Menggalakkan Penggunaan Pusat Sumber Sekolah.	76
5.2.5 Ciri-ciri Persepsi bagaimana Pengetua Menguruskan Pembangunan Sumber Manusia.	77
5.2.6 Perbincangan Hipotesis Kajian.....	86
5.3 Kesimpulan Kajian.....	89
5.4 Implikasi Kajian.....	90
5.5 Cadangan Untuk Penyelidikan Lanjut.	91
BIBLIOGRAFI.....	
LAMPIRAN	

DAFTAR JADUAL

Jadual 4 : Taburan Responden.....	38
Jadual 5 : Taburan soalan mengikut tingkah laku pengetua.....	41
Jadual 6 : Taburan Demografi Responden.....	46
Jadual 7 : Analisis Persepsi Struktur Tugas Pengetua oleh Responden.....	47
Jadual 8 : Analisis penyeliaan dan pencerapan pengajaran guru di dalam Bilik darjah oleh pengetua.....	48
Jadual 9 : Analisis bagaimana pengetua mengurus penggunaan bahan sumber pengajaran.....	49
Jadual 10 : Analisis menggalakkan penggunaan pusat sumber sekolah.....	50
Jadual 11 : Analisis Keberkesanan pengetua menguruskan pembangunan Sumber manusia.....	51
Jadual 12 : Analisis Kolerasi Spearman antara kepemimpinan pengajaran Pengetua dalam penetapan dan penjelasan matlamat sekolah dengan pencapaian prestasi akademik pelajar.....	54
Jadual 13 : Analisis Kolerasi Spearman antara pengaruh kepemimpinan Pengajaran Pengetua dalam menguruskan bahan sumber pengajaran dengan pencapaian prestasi akademik pelajar.....	55
Jadual 14 : Analisis Kolerasi Spearman antara pengaruh kepemimpinan Pengajaran Pengetua dalam menguruskan penggunaan bahan sumber pengajaran dengan pencapaian prestasi akademik pelajar.....	56
Jadual 15 : Analisis Kolerasi Spearman antara pengaruh kepemimpinan Pengajaran Pengetua dalam menggalakkan penggunaan pusat sumber sekolah dengan pencapaian prestasi akademik pelajar.....	57
Jadual 16 : Analisis Kolerasi Spearman antara pengaruh kepemimpinan Pengajaran Pengetua dalam menguruskan sumber manusia dengan pencapaian prestasi akademik pelajar.....	58
Jadual 17 : Analisis Kolerasi Spearman antara pengaruh kepemimpinan Pengajaran Pengetua dan pencapaian prestasi akademik pelajar dengan faktor jantina responden.....	60
Jadual 18 : Analisis Kolerasi Spearman antara pengaruh kepemimpinan	

Pengajaran Pengetua dan pencapaian prestasi akademik pelajar dengan faktor kumpulan umur responden.....	61
Jadual 19 : Analisis Kolerasi Spearman antara pengaruh kepemimpinan Pengajaran Pengetua dan pencapaian prestasi akademik pelajar dengan faktor kelulusan akademik tertinggi responden.....	62
Jadual 20 : Analisis Kolerasi Spearman antara pengaruh kepemimpinan Pengajaran Pengetua dan pencapaian prestasi akademik pelajar dengan faktor jawatan di sekolah responden.....	63
Jadual 21 : Analisis Kolerasi Spearman antara pengaruh kepemimpinan Pengajaran Pengetua dan pencapaian prestasi akademik pelajar dengan faktor tempoh berkhidmat di sekolah responden.....	64
Jadual 22 : Analisis Kolerasi Spearman antara pengaruh kepemimpinan Pengajaran Pengetua dan pencapaian prestasi akademik pelajar dengan faktor tempoh mengenali pengetua oleh responden.....	65
Jadual 23 : Analisis Kolerasi Spearman antara pengaruh kepemimpinan Pengajaran Pengetua dan pencapaian prestasi akademik pelajar dengan faktor taraf perkahwinan responden.....	66
Jadual 24 : Analisis Kolerasi Spearman antara pengaruh kepemimpinan Pengajaran Pengetua dan pencapaian prestasi akademik pelajar dengan faktor lokasi sekolah responden.....	67

DAFTAR RAJAH

Rajah 1 : Konsep Tekanan Akademik Mempengaruhi Pembelajaran Pelajar.....	18
Rajah 2 : Peranan Pengetua Dalam Pengurusan Pengajaran.....	21
Rajah 3 : Konseptual kajian.....	27

DAFTAR LAMPIRAN

Lampiran 1 : Soal Selidik

Lampiran 2 : Kebenaran Untuk Menjalankan Kajian Di Sekolah-Sekolah,
Maktab-Maktab Perguruan, Jabatan-Jabatan Pendidikan Dan
Bahagian-Bahagian Di Bawah Kementerian Pendidikan
Malaysia
KP(BPPDP)603/5(1452)

Lampiran 3 : Kebenaran Menjalankan Kajian Ke Sekolah-Sekolah Di
Negeri Pahang
JPNP 04/01/0218/Jld IX/(57)

Lampiran 4 : Memohon Untuk Mendapatkan Maklumat Dan Menjalankan
Penyelidikan Di Sekolah Menengah Agama
(140) dlm.JU.PHG.3/0059

KEPEMIMPINAN PENGAJARAN PENGETUA SEKOLAH MENENGAH AGAMA TERHADAP PENCAPAIAN PRESTASI AKADEMIK PELAJAR.

BAB 1

PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan

Sekolah sebagai sebuah organisasi formal, sudah tentu memerlukan khidmat seorang pengurus supaya ia boleh berfungsi dengan berkesan. Pengetua merupakan kakitangan terpenting di sekolah kerana peranannya sebagai pemimpin, pentadbir dan pengurus. Pengetua adalah teraju utama kepimpinan di sekolah. Di bahu pengetua ini diletakkan pelbagai sandaran dan harapan. Bermula dari harapan ibu bapa, pelajar-pelajar, guru-guru, masyarakat dan juga pihak Jabatan Pendidikan mahupun Kementerian Pendidikan. Ini bermakna, pengetua adalah individu terpenting dalam organisasi sekolah.

Sandaran dan harapan ini menyebabkan pengetua menerima bebanan tugas yang sangat banyak. Dilema ini juga menyebabkan ramai pengetua tidak dapat melaksanakan tanggungjawab utamanya di sekolah iaitu mengajar di dalam kelas.

Sebahagian daripada pengetua tidak mengetahui kepentingan kepemimpinan pengajaran di sekolah. Mereka menganggap tugas utama mereka ialah menguruskan hal-hal pentadbiran dan pengurusan sekolah sahaja. Malah ada pengetua hilang kepakaran teknik pengajaran di dalam kelas sebab mereka terlalu lama tidak mengajar.

The contents of
the thesis is for
internal user
only

RUJUKAN

- Abdul Rahim Juhan. (1997). *Pelaksanaan pengurusan kualiti menyeluruh (TQM) di Sekolah Menengah Kebangsaan Derma ke arah mencapai sijil ISO 9002 menjamin kepuasan bekerja guru-guru. Tesis Sarjana Universiti Utara Malaysia yang tidak diterbitkan.*
- Abdul Shukur Abdullah. (1993). *Membina pengurusan sekolah yang berkesan; pengurusan setempat, 'empowerment' dan kepimpinan sebagai inisiatif polisi.* Seminar Nasional ke 3 Pengurusan Pendidikan, Institut Aminuddin Baki Genting Highland.
- Ahmad Tajudin bin Abd. Hamid. (1989). *Pengurusan pengetua dalam kepimpinan pengajaran.* Tesis Sarjana Pendidikan, Universiti Malaya, Kuala Lumpur.
- Azizan Nayan. (1996). *Stail pengurusan pengetua memberi kesan kepada suasana kerja; Satu kajian di sekolah-sekolah menengah di negeri Perlis.* Tesis Sarjana Universiti Utara Malaysia yang tidak diterbitkan.
- Bertcher; H.J. (1988). *Staff development in human service organization.* New Jersey : Prentice Hall.
- Brookover, W.B., Beama, L., Eftim, H., Hathaway, D., Lezotte, I., Miller, S., Passalacqua, J., & Tornatzky, L., (1982). *Creating effective schools : An in-service program for enhancing school learning climate and school achievement.* Holmes Beach, Florida : Learning Publications.
- Bossert, S.T., Dwyer, D.C., Rowan, E., dan Lee, G.V. (1992). *The instructional management role of principals.* Education Administration Quarterly, Jilid 18 (2) hlm. 35-64
- Campbell R.F. , Corbally J.F. , Nystrand R.O. , *Pengenalan pentadbiran pendidikan* Terjemahan Abd. Rahman Mohd. Arof, Zaidatul Akmaliah Lope Pihie dan Habibah Elias. (1988). Penerbit Universiti Putra Malaysia, Serdang.
- Caweliti, G. (1984). *Training for effective school administrators,* Educational Leadership, 39 (5).
- Clark, D.L (1980). *An analysis of research, development and evaluation reports on exceptional urban elementary schools.* In Phi Delta Kappan (Ed.) Why do some urban schools succeed?, Bloomington, Indiana.
- Croft, D.L (1980). *The principals supervisor ; Some descriptive findings and important questions.* The Journal Education, jilid 6 (2), hlm 162-172.

- Crowson, R.L dan Potner-Gehrie, C., 1980, Leithwood dan Montgomery, (1984). *The discretionary behavior of principal in large city school*, Educational Administration Quartely 16 (10), hlm 45-68
- Davis N.m, (1971). *Staff development and appraisal in future education* , education and training.
- Dwyer, D.C. (1984). *The search of intructional leadership: Routines subteties principals Role*, Educational Leadership, 41 (5) hlm 34.
- Edmond,R. (1979). *Efective school for the urban poor*, Educational Leadership, 37 (1) hlm . 15-27.
- Hallinger, P., & Murphy, J.F.(1987). *Assesing and developing principal instucational leadership*. Educational Leadership, Jilid 45 (1) hlm. 54-61.
- Haminah Haji Suhaibo, (1997). *Persepsi teradap kompetensi guru besar sebagai pemimpin pengajaran : Satu kajian di sekolah rendah*. Tesis Sarjana Universiti Malaysia Sarawak yang tidak diterbitkan.
- Howel, B, (1991). *Profile of the principalship*, Educational leadership, 3 (4) hlm 333.
- Hussein Mahmud, (1993). *Kepimpinan dan keberkesanan sekolah*. Kuala Lumpur : Dewan Bahasa Pustaka.
- Hussein Mahmud, (1991). *Kepimpinan pengajaran , kekangan dan implikasi*. Jurnal Guru, Jilid 3 (193-208).
- Hussein Mahmud, (1989). *Astudy of principal perception of their competency needs in instructional leadership*. Ph.d. Tesis , University of Michigin, Michigin.
- Ibrahim Mamat, (2001). *Pengetua sekolah menangani isu dan cabaran kepimpinan* . Kuala Lumpur : Kumpulan Budiman Sdn. Bhd.
- Ingersoll, R., (1992). *Organizational control in secondary schools*. Harvard Education Review, 64 (3).
- Jacobson W.C, (1987). *Meeting the challenge : The rewards od intrictional leadership for principals*. NASSP, 71 (498).
- Jemaah Nazir Sekolah Perskutuan Kementerian Pendidikan Malaysia (1993). *Buku panduan pengurusan profesional sekolah menengah* 1993. Bil. 11, Malindo Printers.
- Laporan Jawatan Kuasa Kabinet mengkaji pelaksanaan dasar pelajaran (1979), Kementerian Pendidikan Malaysia, Dewan Bahasa Pustaka : Kuala Lumpur.

- Leithwood dan Montgomery, (1986). *The discretionary behavior of principal in large city school*, Educational Administration Quartely 16 (10), hlm 45-46.
- Levine, D.U.(1982), *Succesful Approaches for improving academic in innercity elemntary schools*. Phi Delta Kappan. Hlm. 523-526.
- Lipham, J.M., (1981). *Effective school effective principal*. Reston Va : National Association Of Secondary School Principals.
- Martin, W.J, dan Willower, D.J, (1981), Campbell, R.F. (1988). *The Principal behavior of high school principal*. Educational Administration Quartely, 17 (2) hlm.69-90.
- Mc. Pherson, R.B, dan Crowson, R.L (1987) *Sources of constrains and opportunities foe discreation in principalship*. California : Mc. Cutchan Publishing.
- Mohd. Ismail Zamzam, (1989). *Hubungan manusia dan kemanusiaan dalam pengurusan sekolah*. Jurnal Guru Keluaran 1.
- Mohd.Majid Konting, (1998). *Kaedah penyelidikan pendidikan*, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Mohd.Saleh Raashid. (1997). *Pengetua sebagai pemimpin pengajaran di sekolah menengah; satu tinjauan persepsi guru-guru*. Tesis Sarjana Pengurusan Universiti Utara Malaysia.
- M. Zin Sham dan Faaridah Abu Hassan. (1989). *Kajian mengenai beban tugas pengetua, penolong kanan dan penyelia petang*. Jurnal Guru (1), Mei,hlm 42-45
- Monaharan Letchumanan. (1995). *Persepsi Guru terhadap kepimpinan pengajaran pengetua dalam mempengaruhi prestasi akademik pelajar di sekolah menengah*. Tesis Sarjana Universiti Utara Malaysia yang tidak diterbitkan.
- Murphy, (1982). *Translating high expectations into school policies and classroom practice*, Educational leadership, 40 (3) hlm. 23: Academic Press.
- Narimah Abd. Malek, (1997). *Keberkesanan kepimpinan pengajaran pengetua terhadap pencapaian akademik pelajar*. Tesis Sarjana Universiti Utara Malaysia yang tidak diterbitkan.
- Omardin Ashaari. (1996).*Pengurusan sekolah satu panduan lengkap*. Kuala Lumpur: Utusan Publication dan Distribution Sdn.Bhd.
- Omar Mohd.Hashim. (1991) *Pengisian misi pendidikan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

- Peatron, 1990. Dipetik daripada Tamrin Zahaudin (1995). *Stail kepimpinan dan gelagat pengurusan pengetua*. Tesis Sarjana Universiti Utara Malaysia yang tidak diterbitkan.
- Rahimah Hj.Ahmad.(1990).*School of management in Malaysia*, South East Asia Research Review, Adisory roup : Penang, Malaysia.
- Ramaiah A.L(1993).*Kepimpinan pendidikan cabaran masa kini*. Kuala Lumpur IBS Buku Sdn.Bhd.
- Ramlan (1988). *Peranan unggul dan sebenar guru besar sekolah rendah*. Tesis Sarjana Pendidikan Universiti Kebangsaan Malaysia yang tidak diterbitkan.
- Robiah Sidin (1994). *Pendidikan di Malaysia; Cabaran dan masa depan*. Kuala Lumpur : Fajar Bakti Sdn.Bhd.
- Sekaran, U. (1992). *Research methods for business: A skill building approach. (Second Edition)*, Singapore; John Wiley & Sons Inc.
- Torington, D, and Weightman, J (1994). *Effective Management people and organization* (Second Edition). United Kingdom : Prentice Hall.
- Wan Mohd. Zahid Mohd. Nordin. (1994). *Wawasan Pendidikan : Agenda Pengisian*. Kuala Lumpur : Cahaya Pantai Publishing (M) Sdn.Bhd.
- Webb, R. dan Vulliamy, G. (1996). *The Changing role of the primary school principal*. Educational Administrative Quartterly, 21 (1) : 29-50.